

imidlertid hævde, at den glemsel, der er blevet disse synspunkter til del, ikke alene er forståelig – den er nådig.

Jeg mener at være blevet meget klogere på Hansen ved at læse i Buhls bog. Men læsningen betog mig næsten al den (i forvejen beskedne) sympati, jeg havde for ham. Og jeg er glad for, at den udenlandske entomolog, der engang på et

symposium (efter at jeg med en vis iver havde modsagt hans opfattelse vedrørende et morfologisk problem) lidt drillende betegnede mig som »a worthy successor to your countryman Hansen«, *ikke* kan have haft den viden om Hansens personlighed, som med denne bog nu er blevet alment tilgængelig!

Niels P. Kristensen

Forslag til artsblad for en rødlistet bille - af Ole Martin.

I Rødliste '90 er 1074 af Danmarks ca. 3600 biller opført som særligt beskyttelseskrævende arter. Den nye rødliste, som er planlagt til offentliggørelse i 1996, vil efter al sandsynlighed rumme et tilsvarende antal arter. Hovedparten af de rødlistede arter er lidet iøjnefaldende småbiller, som ikke siger brugere af rødlisten ret meget. Dels er oplysningerne om levesteder meget sporadiske, og dels skal man søge anden litteratur for at finde informationer om artskenetegn, udbredelse m.v.

I Sverige er man allerede begyndt at udarbejde artsblade over rødlistede, svenske insekter. Yderligere har man der oprettet en database, som alle brugere og bidragydere til listen kan tilslutte sig, og hvis det ønskes, kan man også rekvirere udarbejdede artsblade over de truede svenske arter. Noget tilsvarende kunne også, og bliver måske, lavet for Danmarks vedkommende. Efterfølgende forslag til et artsblad over en truet art, som i øvrigt er omtalt andetsteds i dette bind af Ent. Meddr (14. tillæg til Fortegnelse over Danmarks biller), skal derfor ses som et debatoplæg, så vi her i landet kan komme videre.

Coleoptera: Prostomidae

Prostomis mandibularis (Fabricius)

Røddlistekategori: E: endagered (truet). — **Levested:** Sg: gammel løvskov. — **Trusler:** P: ændret skovdrift; se Røddliste '90.

Udbredelse og status (1995): Arten er hidtil kun kendt fra det østlige Danmark (Sjælland og Lolland). I vore nabolande fundet i Sverige (bl.a. Skåne) og det nordøstlige Tyskland. I Nord-europa regnes den for en urskovsrelikt.

I Danmark må den betegnes som yderst sjælden. Efter 1960 er den kun fundet ynglende på en lokalitet i Nordøstsjælland (Jægerspris Nordskov i et enkelt træ).

Lokaliteter efter 1960: Frederiksborg Amt: Jægerspris Nordskov ved Dyrnæs (UC 11), hvor den genfundtes i 1994 efter sidst at være fundet i 1911.

Lokaliteter før 1960: Storstrøms Amt: Lolland: Kristianssæde Skov ved Ryde (PF 57), hvor den sidst fandtes ynglende i »Falkeegen« 1913. **Vestsjællands Amt:** Sorø Sønderkov (PG 64), hvor den sidst fandtes 1873.

Artskendetegn: **Larven** er bred, meget flad med et udvidet hoved og næsten helt hvid. Fuldvoksne individer ca. 10 mm lange. **Imago** er aflang, parallelsidet og ret flad. Over- og underside ensfarvet rødbrun eller brunlig og helt uden behåring, dækvingernes striber er tydelige og fødderne er 4-leddede. Desuden er den let kendelig fra andre danske biller ved de overdimensionerede og skovlformede kindbakker af uens størrelse. Længde 5-6 mm.

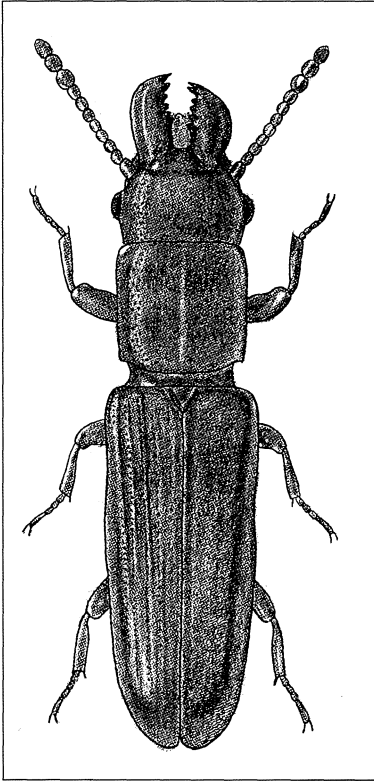
Bionomi: Arten er i Danmark kun fundet ynglende i ældgamle, døde egestammer, som har ligget en længere årrække på jorden. Både larve og imago kan findes sammen og ofte meget talrigt mellem årringene i det røduldede ved, som p.g.a. artens tilstedeværelse nærmest opnår en leret substans af meget speciel karakter. Arten overvintrer både som larve og imago, og den kan opretholde populationer i samme stamme i adskillige årtier, da egestammer nedbrydes langsomt. I udlandet, f.eks. på Gotska Sandön i Sverige, er den fundet ynglende i nåletræ.

Trusler: Kun i sjældne tilfælde opnår store, faldne egetræer at få lov at blive liggende i skovbunden til henfald. Men den største trussel for artens eksistens her i landet er nok det forhold, at der ikke er tilstrækkeligt med erstatningstræer i nærheden af et udtjent ynglested.

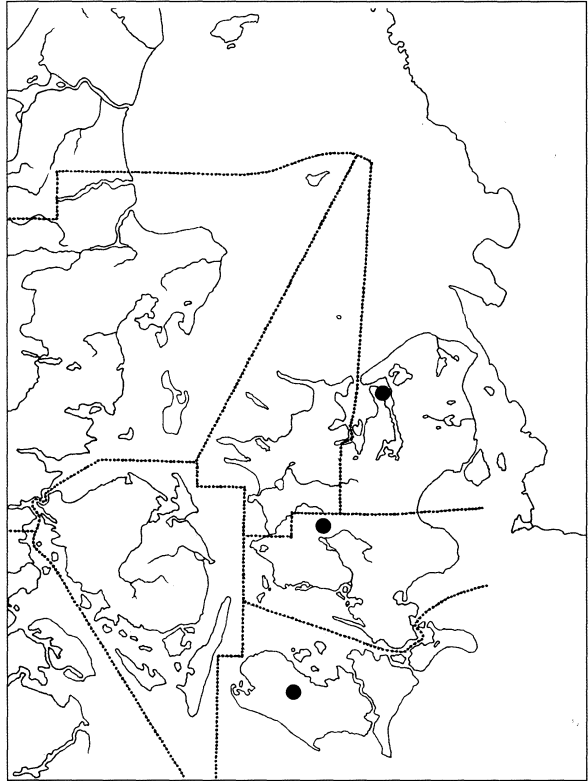
Pleje- og hjælpeforanstaltninger: Flere naturskogsarealer i privatejede skove bør i henhold til miljøministeriets naturskovsstrategi udlægges som urørt skov. Der bør også gives mulighed for flere overstandere af gamle ege både i offentlige og private skove evt. ved udbetaling af erstatning eller ved opkøb af enkelte træer eller trægrupper.

Litteratur

Hansen, V., 1950: Biller XII. Clavicornia, 1. del. - Danmarks Fauna 55. 278 sider.

Prostomis mandibularis (5 mm).
Tegnet af Victor Hansen.

Kort med fund af *Prostomis mandibularis* i Danmark.

Larve og imagines af *Prostomis mandibularis* i en rødmuldet eg. Ole Martin foto.

Levested: En ældgammel, rødmuldet egestamme ved Dyrnæs i Jægerspris Nordskov. Ole Martin foto (November 1994).